

Goigs a sant Andreu

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Plaça de Cal Font, s/n (08700 Igualada)
Emplaçament A l'arxiu de la Biblioteca Central d'Igualada.
Alçada: 608

Coordenades:

Latitud: 41.70552
Longitud: 1.54159
UTM Est (X): 378661
UTM Nord (Y): 4618109

Classificació

Número de fitxa 08170-118
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Autoria de l'element: Impremta: Est. Tip. N. Poncell
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Biblioteca Central d'Igualada. Plaça de Cal Font s/n (08700 Igualada).
Fitxes associades:
[Sant Andreu de la Manresana](#)
Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa: dl., 02/11/2020 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un full de goigs conservat a la Biblioteca Central d'Igualada, amb el títol: 'Goigs en llahor del Gloriós Apóstol sant Andreu: que's cantan en sa capella de La Manresana de Prats del Rey', d'autoria anònima. Es tracta d'un exemplar imprès sobre paper a una tinta (negre) i per una sola cara; al revers no s'hi ha practicat cap tipus d'impressió. No conté cap tipus de numeració ni de referència del tiratge.

Presenta la següent estructura compositiva: dins d'una orla consistent en una sanefa a base de motius vegetals gens recarregats, en primer lloc es presenta el títol dels goigs a la capçalera; a continuació, en una posició centrada, s'ha gravat la representació del sant portant la creu, flanquejat per dos motius florals; a continuació es presenta la lletra del goig distribuïda en tres columnes separades per dos corondells consistents cadascun d'ells en dues senzilles i fines línies verticals; el text conté tota una sèrie de variacions ortogràfiques pre-normatives. Després de les tres columnes que contenen el goig pròpiament dit, apareix una exhortació al sant amb un 'ora pro novis' i un 'ut digni efficiamur promissionibus Christi' del Salve Regina; i per últim un 'oremus' de dues línies que ocupen tot l'ample de la orla. Fora de l'orla, a la part inferior del full, s'indica la ciutat i taller on fou imprès el goig: 'Igualada / Est. Tip. N. Poncell'. Cal datar aquest full de goigs entre 1882 i 1960.

Observacions:

A la Biblioteca Central d'Igualada tenen fotocòpia, però no consta on és l'original a partir del qual s'ha fet la còpia.

Història

Aquest full de goigs a sant Andreu fa referència a la veneració de que era objecte aquest sant a la capella homònima del Castell de la Manresana, dins el terme dels Prats de Rei.

Els goigs són composicions populars de caràcter poètic, en forma de vers, per ésser cantades en actes religiosos (misses solemnes, aplecs, processons), que es van començar a popularitzar a partir dels segles baix-medievals i moderns. En inici els goigs estaven dedicats sobretot a la Mare de Deu, però aviat es van fer extensius també a Crist i als diversos Sants.

El goig més antic conservat a Catalunya ('Ballada dels goigs de Nostra Dona en vulgar català a ball rodó') és del segle XIV i es troba inclòs al Llibre Vermell de Montserrat, però es tenen notícies indirectes de que en el segle XIII ja se'n cantaven. Al tractar-se de composicions de caràcter popular, eren bàsicament de transmissió oral i no és fins els segles XVI-XVII que es comencen a publicar massivament, a iniciativa de les respectives parròquies, per ser distribuïts de manera generalitzada entre els fidels. La costum continua encara avui.

Els goigs constitueixen una valuosa font d'informació històrica, etnològica i religiosa, ja que les lletres solen contenir llegendes, referències a festes, episodis històrics, descripcions d'oficis, mencions a edificis religiosos, etc.

Una completa col·lecció de goigs dels Prats de Rei és custodiada actualment a la Biblioteca Central d'Igualada, on en els últims decennis s'ha tingut cura d'efectuar una recopilació sistemàtica dels goigs de la comarca de l'Anoia sota la direcció i iniciativa de M. Teresa Miret i Solé.

Bibliografia

BISBAL SENDRA, M. Antònia; MIRET SOLÉ, M. Teresa; MONCUNILL VIDAL, Conxa (2001): Els goigs a la comarca de l'Anoia, Ed. Fundació Salvador Vives i Casajuana, Barcelona, p. 261-263.

Goigs en llahor del Gloriós Apóstol SANT ANDREU

que 's cantan en sa capella de La Manresana de Prats del Rey

Puig el Cel heu alcançat
predicant la llei de Deu:
Vullau fer nos d'advocat,
patró nostre, Sant Andreu.

De Beisavós natural
sou, Apóstol gloriós;
Sant Pere, germà carnal,
es cridat pe'l Cel, com vos.
Oh ditxosa la ciutat
que dona tals fills a Deu.

Ans que apóstol, sou oient
de Joan el precursor:
escultant lo docilment
a es format el vostre cor.
En eix curs privilegiat
la apreneu d'amar la creu.

Tot tirant la trema al mar,
heu oït a Deu qui os crida:
prompte tot ho vau dexar
per seguir sa veu de vida.
Generosa voluntat
que del mon sab fer menyspreu.

Testimoni de sos fets
vos volia Jesucrist,
vos confia la seua secrets,
grans miracles a Ell heu vist.
Ab quin goig li feu costat
quan sermona al poble hebreu!

En la Scilla predicau
ab heroych valor y cel.

y ab miracles demostrau
que sou enviat del Cel.
La Traca heveu transmudat
ab les conversions que li feu.

D'Acaya al Proconsul vil
increpau severament
ab lògica tan viril
que ni réplica consent;
mes, esclau de la malaut,
es envà quant li dieu.

Condemnat sou a presó;
se os carrega de cadenes;
sentiu pioure en abundó
eis mes durs dolors y penes:
tot el poble s'ha admirat
del amor ab que ho rebheu.

De bon grat vos llurarian
eis fidels que heu convertit;
a seguir vos portarian,
mes vos pla os heu resistit.
Del martiri enamorat,
altra peina no voleu.

Una creu aparellada
trobau, com el Salvador,
y content, l'heu abraçada
per companya del anor:
lli ue flors vos ha semblat
perfiat pe'l meteix Deu.

Dos jorns dura l'greu torment,
y vos, ferm, perseverau,
y encare, mestre sapient,
la llei santa predicau.

Tot error heu dissipat
a qui escolta vostre veu.

La mort fou per vos victoria,
l'espírit un dolç repos;
de les penes a la Gloria,
oh, quin pas tan deliciós!
Dalt del Cel heveu trobat
un goiador sense preu.

Sou patró de eixa capella
que es piscina de favors;
si 's pensota l'algara bella,
hé s'hi troban nostres cors.
Volem ser vostre remat,
si per tal vos ens preneu.

Deu nos plia en temps d'axut:
protegu vint y cinquen;
concediu nos la salut;
guerra y pestes allanyeu;
en bonança y temesttat
clamarem a tota veu.

Quan la mort vinga a cridar nos
alcarem eis ulls a vos:
lo del mon podrà faltar nos,
mes no vostre esguart ditxos.
Al llindar del Cel posseu,
fins a Deu ens guiarau.

Sant Apóstol coronat:
pe'l poder que os dona Deu:
Vullau fer nos d'advocat,
patró nostre, Sant Andreu.

Oratio pro nobis, beate Andree.

Ut digni efficiamur promissionibus Christi

OREMUS:

Majestatem tuam, Domine, suppliciter exoramus: ut, sicut Ecclesiae tuae beatus Andreas Apóstolus extitit
praedicator et rector: ita apud te sit pro nobis perpetuus intercessor. Per Christum.